

**Silny samorząd – silna Polska.
Przyszłość zaczyna się w gminach.**

W dniach 18-19 listopada 2025 roku w Jachrance koło Warszawy odbył się XXI Kongres Gmin Wiejskich. Jego organizatorem, od strony merytorycznej, był Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP). W trakcie obrad, które zgromadziły ok. 500 osób, podejmowane były najważniejsze i najaktualniejsze wyzwania stojące przed gminami wiejskimi i miejsko-wiejskimi w Polsce. W efekcie dwudniowego posiedzenia oraz bieżących kontaktów Zarządu i Biura ZGWRP z przedstawicielami gmin z obszarami o charakterze wiejskim, wypracowane zostały stanowiska XXI Kongresu Gmin Wiejskich. Wśród nich znalazło się również stanowisko poniższe.

**STANOWISKO
XXI KONGRESU GMIN WIEJSKICH
w sprawie
konieczności uruchomienia dodatkowych środków
na zadania inwestycyjne w gminach wiejskich**

Jachranka, 19 listopada 2025 r.

Przedstawiciele gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, zarówno uczestniczący w XXI Kongresie Gmin Wiejskich (KGW), jak i z gmin członkowskich Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP), reprezentując interesy mieszkańców obszarów wiejskich oraz stojąc na straży zrównoważonego rozwoju kraju, wyrażają niniejszym stanowisko dotyczące pilnej potrzeby uruchomienia dodatkowych środków finansowych na zadania inwestycyjne realizowane przez gminy wiejskie.

Gminy wiejskie mierzą się z rosnącymi obowiązkami inwestycyjnymi, wynikającymi zarówno z potrzeb społeczności lokalnych, jak i z obowiązków nakładanych ustawowo. Jednocześnie ich możliwości finansowe pozostają ograniczone wskutek:

- niższych dochodów własnych na mieszkańca,
- mniejszej bazy podatkowej,
- rozproszonej infrastruktury wymagającej większych nakładów jednostkowych,
- wzrostu kosztów inwestycji oraz obsługi bieżących zadań.

Bez zwiększenia dostępnych środków gminy wiejskie nie będą w stanie realizować zadań, które odpowiadają rzeczywistym potrzebom mieszkańców.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w imieniu gmin obecnych na XXI KGW oraz reprezentujący gminy członkowskie ZGWRP wskazuje na pilną potrzebę zwiększenia środków finansowych na infrastrukturę techniczną i społeczną.

W szczególności wsparcia wymagają inwestycje dotyczące:

- wodociągów i kanalizacji,
- dróg gminnych i infrastruktury transportowej,
- oświaty (szkoły, przedszkola, infrastruktura sportowa),
- usług zdrowotnych i opiekuńczych,
- infrastruktury energetycznej i odnawialnych źródeł energii (OZE),
- cyfryzacji i dostępu do szerokopasmowego Internetu.

Bezspornym jest fakt, iż opóźnienia w realizacji projektów inwestycyjnych wprost pogłębiają różnice między obszarami wiejskimi a miejskimi. Dlatego ZGWRP, w imieniu uczestników XXI KGW oraz gmin należących do Związku zwraca się do **Rządu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Parlamentu** o podjęcie działań prowadzących do uruchomienia nowych lub zwiększenia istniejących instrumentów finansowania inwestycji w gminach wiejskich, w tym:

- **dedykowanego funduszu inwestycji wiejskich,**
- zwiększenia środków w ramach subwencji rozwojowej,
- uruchomienie programów celowych skierowanych wyłącznie do gmin wiejskich,
- wsparcia wkładu własnego do inwestycji finansowanych ze środków unijnych i innych źródeł.

Stabilność i przewidywalność finansowania jest kluczowa dla planowania wieloletnich inwestycji.

Zapewnienie dodatkowych środków inwestycyjnych dla gmin wiejskich jest niezbędne dla:

- zmniejszania dysproporcji cywilizacyjnych,
- przeciwdziałania wyludnianiu obszarów wiejskich,
- tworzenia warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
- budowania atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej terenów wiejskich.

Brak wsparcia doprowadzi do pogłębiania dystansu rozwojowego dzielącego obszary wiejskie od miast, co w perspektywie długoterminowej negatywnie wpłynie na rozwój całego kraju.

Uczestnicy XXI Kongresu Gmin Wiejskich oraz członkowie ZGWRP podkreślają, że inwestycje na obszarach wiejskich są inwestycjami w bezpieczeństwo żywnościowe, środowisko naturalne, kapitał społeczny i równowagę terytorialną państwa. Dlatego wsparcie tych gmin powinno być traktowane jako **element polityki krajowej**, a nie wyłącznie odpowiedzialność samorządów.

W imieniu wyżej wymienionych Związków apeluje zatem o pilne uruchomienie dodatkowych środków na zadania inwestycyjne w gminach wiejskich. Tylko zwiększenie nakładów finansowych pozwoli na skuteczne realizowanie zadań publicznych, rozwój infrastruktury oraz zapewnienie mieszkańcom wsi warunków życia porównywalnych z mieszkańcami innych obszarów kraju.

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Jastrzębski